

אמנות התאטרון

3 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
- | | | |
|---|-------------------|-------------|
| פרק ראשון – שפת התאטרון | — (13x2) | — 26 נקודות |
| פרק שני – פרשנות של מחזות מהקלסיקה: | | |
| טרגדיה, קומדיה | — (20x1) + (10x1) | — 30 נקודות |
| פרק שלישי – התאטרון המערבי | | |
| במאה ה-20 וה-21 | — (15x2) | — 30 נקודות |
| פרק רביעי – סוגיות חברתיות בדרמה הישראלית | | |
| ובתאטרון הישראלי | — (14x1) | — 14 נקודות |
| סה"כ | — | 100 נקודות |
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימה מודפסת של המחזות שנלמדו ושל ההצגות שנצפו.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת המחזות שנלמדו וההצגות שנצפו.
- (2) בכל תשובה המבוססת על דוגמה ממחזה או מהצגה, יש לציין את שם המחזה או ההצגה ואת שם המחזאי או הבמאי.
- (3) אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותו מחזה או אותה הצגה.
- (4) אין להדגים מהפקות של תאטרון חובבים.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיזטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיזטה" בראש כל עמוד טיזטה. רישום טיזטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

◀ המשך בעמוד הבא

ה ש א ל ו ת

להזכיר: אין לחזור ולהדגים בתשובות שונות על פי אותו מחזה או אותה הצגה.

פרק ראשון — שפת התאטרון (26 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה — 13 נקודות).

שים לב: בכל תשובה בפרק זה ציין את שם המחזה ו/או ההצגה, ואת שם המחזאי ו/או הבמאי.

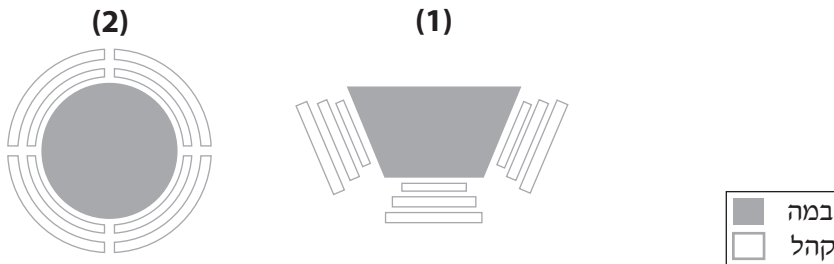
- | | |
|-----|--|
| (1) | תשובה אחת לפחות (מבין שתי השאלות שבחרת לענות עליהן בפרק זה) יש לבסס על הצגה מהמחזאות הישראלית. |
| (2) | אין להדגים מתאטרון חובבים או מסרטי וידאו וקולנוע. |

1. תפאורה

- א. ציין שלושה תפקידים של התפאורה בתאטרון. (3 נקודות)
- ב. הדגם והסבר כיצד כל אחד מהתפקידים שציינת בא לידי ביטוי בתפאורה בהצגה שצפית בה. (10 נקודות)

2. יחסי קהל-במה

- סוג הבמה ומיקומה בחלל התאטרון משפיעים על יחסי קהל-במה.
- א. בחר באחד התרשימים (1)-(2) שלפניך, המתארים במוט משני סוגים. ציין באיזה תרשים בחרת, ותאר את סוג הבמה שבתרשים. הסבר מה הם יחסי קהל-במה שיוצרת במה מסוג זה. (6 נקודות)



- ב. בחר בהצגה שצפית בה, וציין את סוג הבמה שההצגה הועלתה עליה. הסבר והדגם את ההשפעה של סוג הבמה הזה על יחסי קהל-במה. (7 נקודות)
- שים לב:** בסעיף זה לא חובה לבחור באחד מסוגי הבמה שבסעיף א.

3. ממחזה להצגה – הקונפליקט ועיצובו על הבמה

בחר בהצגה שצפית בה, והועלתה על פי מחזה שלמדת.

א. בחר בקונפליקט במחזה שלמדת.

הסבר את העמדות או הרצונות של שתי דמויות שבקונפליקט, וציין מי היא הדמות

המייצגת כל עמדה או רצון. (7 נקודות)

ב. בחר באחד המרכיבים הבימתיים: תלבושת או מיזנסנה. תאר והסבר את תרומתו לעיצוב

הקונפליקט על הבמה, בהצגה שצפית בה. (6 נקודות)

4. תאטרון העוסק בתאטרון (מטא-תאטרון)

יש מחזות והצגות שאחד הנושאים בהם הוא התאטרון עצמו (מטא-תאטרון). המטא-תאטרון

בא לידי ביטוי בשיח על תאטרון, בהצגה בתוך הצגה, במשחק תפקידים או באמצעים אחרים.

א. בחר במחזה או בהצגה שאחד הנושאים בו/בה הוא התאטרון עצמו (מטא-תאטרון).

תאר כיצד נושא זה בא לידי ביטוי בסצנה אחת במחזה או בהצגה שבחרת.

(8 נקודות)

ב. ההחלטה של המחזאי או הבמאי לעסוק דווקא במטא-תאטרון מסייעת לו להעביר רעיון

מסוים.

הסבר טענה זו. בתשובתך התבסס על המחזה/ההצגה שבחרת בסעיף א. (5 נקודות)

◀ המשך בעמוד 4

פרק שני — פרשנות של מחזות מהקלסיקה: טרגדיה, קומדיה

(30 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 5-6, ועל אחת מהשאלות 7-8.

שים לב: בפרק זה יש לענות רק על פי מחזה שלמדת, מאת סופוקלס, שיקספיר או מולייר.

ענה על אחת מהשאלות 5-6 (20 נקודות).

5. תכונה בולטת של הדמות בקומדיה

לדמויות מרכזיות בקומדיה יש תכונה בולטת אשר גורמת להן להיות כעיוורות: לא לראות את המציאות כפי שהיא, ולתת לה פרשנות מוטעית.

א. הסבר מהי התכונה הבולטת של אחת הדמויות המרכזיות בקומדיה שלמדת, שגורמת לה להיות כעיוורת, ולא לראות את המציאות כפי שהיא.

הדגם תכונה זו באמצעות פעולה אחת של הדמות שבחרת. (10 נקודות)

ב. מהו הסיבוך שנוצר בעקבות התכונה הבולטת של הדמות שכתבת עליה בסעיף א, וכיצד ה"התרה" נוצרת? (10 נקודות)

6. פרשנות של מחזות מהקלסיקה — ממחזה להצגה

שים לב: בשאלה זו אפשר לענות גם על פי טרגדיה שלמדת.

בחר במחזה קלסי שלמדת, ועל פיו הועלתה הצגה שצפית בה (בתאטרון או בגרסה מוקלטת).

א. הסבר מהו אחד הרעיונות שבהם עוסק המחזה הקלסי שלמדת. (10 נקודות)

ב. הסבר באמצעות דוגמה אחת כיצד הבמאי עיצב את הרעיון שכתבת עליו (בסעיף א),

בהצגה שהועלתה על פי המחזה. תוכל להדגים באמצעות מרכיבי תאטרון כגון תלבושות, תפאורה, אביזרים, ארגון החלל. (10 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 7-8 (10 נקודות).

7. הסיום בקומדיה

הצג שני מאפיינים של הסיום בקומדיה, והדגם אחד ממאפיינים אלה על פי קומדיה שלמדת.

8. עקרון המכניות

הסבר מהו עקרון המכניות על פי ברגסון, והדגם אותו על פי אחת הקומדיות שלמדת (דוגמה אחת).

פרק שלישי — התאטרון המערבי במאה ה־20 וה־21:

ראליזם, תאטרון אפי, תאטרון אבסורד, המופע הפוסט־מודרני

(30 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 9-12 (לכל שאלה — 15 נקודות).

שים לב: בשאלות 9-11 יש לענות רק על פי מחזות.

9. ראליזם

החוצבמה הוא החלל שאינו נראה על הבמה ומתפקד כהמשכו הישיר של החלל שנראה על הבמה. אנו אמורים לדמיין את המתרחש בחלל בלתי נראה זה [החוצבמה] על סמך המידע שנמסר לנו מפיה הדמויות שנמצאות על הבמה, ועל סמך אפקטים של קול, מוזיקה ותאורה.

(מעובד על פי ז' הייזנר וק' חזקיה, החוויה התאטרונית, האוניברסיטה הפתוחה, 2006, עמ' 18, 20)

א. הסבר את התפקיד של ה"חוצבמה" בתאטרון הראליסטי. (5 נקודות)

ב. הדגם והסבר תפקיד זה באחת הסצנות במחזה ראליסטי שלמדת. (10 נקודות)

10. תאטרון אפי

"חשוב להדגיש כי עבור ברכט הבלטת המדיום בבחינת 'אנו בתאטרון ולא במציאות' אמורה דווקא להביא את הצופה למחשבה על המציאות ולהמריצו לפעולה על מנת לשנותה".

(פ' שירב וב' רובינשטיין, מסך ומסכה, מעלות, תשמ"ט, עמ' 11)

א. הסבר את הנאמר בציטוט, בנוגע לתגובה הרצויה של הצופה על פי ברכט. כיצד הבלטת

המדיום תורמת לתגובה זו? (7 נקודות)

ב. בחר בשני מרכיבים תאטרוניים. הדגם כיצד הם מסייעים ליצירת חוויה של

"אנו בתאטרון ולא במציאות", במחזה של ברכט שלמדת. (8 נקודות)

11. תאטרון האבסורד

בתאטרון האבסורד הדמויות משועבדות לעיסוק חסר תכלית.

א. הבא שתי דוגמאות למאפיין זה באחד ממחזות האבסורד שלמדת. (10 נקודות)

ב. הסבר כיצד מאפיין זה מבטא את השקפת העולם של תאטרון האבסורד.

(5 נקודות)

12. המופע הפוסט־מודרני

א. בחר במופע פוסט־מודרני שצפית בו, ותאר בקצרה את מהלך המופע. (5 נקודות)

ב. הסבר שני מאפיינים של המופע הפוסט־מודרני, והדגם כיצד הם באו לידי ביטוי

במופע שצפית בו. (10 נקודות)

פרק רביעי — סוגיות חברתיות בדרמה הישראלית ובתאטרון הישראלי

(14 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 13-14.

שים לב: בפרק זה אפשר לענות על פי מחזה א הצגה.

13. דילמה מוסרית

א. בחר בדמות ממחזה או הצגה מהמחזאות הישראלית שיש לה דילמה מוסרית.

הסבר את שני הצדדים בדילמה, וכתוב כיצד הדמות בוחרת לפעול. (8 נקודות)

ב. מה הן תוצאות הבחירה של הדמות, וכיצד הן מבטאות את האמירה של המחזאי או הבמאי?

(6 נקודות)

14. "הבית" במחזאות הישראלית

"לבית" במחזאות הישראלית יש משמעויות רבות, כגון מבנה פיזי, משפחה, קהילה, מולדת.

א. בחר במחזה או בהצגה מהמחזאות הישראלית. ציין מה מבטא ה"בית" במחזה או בהצגה

שבחרת, והסבר את הזיקה (יחס) של אחד הגיבורים אל "הבית". (8 נקודות)

ב. הסבר כיצד הזיקה של הגיבור אל "הבית" במחזה או בהצגה שבחרת מבטאת הלכי רוח

בחברה הישראלית, בתקופת ההתרחשות של המחזה או ההצגה. (6 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך